Konkurs

Når en virksomhed ikke længere kan betale sin gæld, og aktiviteterne indstilles.

Hvad du bør vide om det:

- Begreberne konkurs og insolvens bruges til at definere retssager, hvor en virksomhed ikke har ressourcer nok til at betale alle sine finansielle forpligtelser over for sine kreditorer. De to begreber kan give anledning til en del forvirring, da de nogle gange bruges i flæng. Det er tilfældet på europæisk plan, hvor konkurs og insolvens begge henviser til den samme forordning om **grænseoverskridende insolvens** (klik her for at få mere at vide). Ikke desto mindre kan brugen af de juridiske termer variere i henhold til national lovgivning.
- Når en konkurs indtræffer, og der er indledt en **insolvensprocedure** for en virksomhed, er det generelt forbundet med betydelige nedskæringer og usikkerhed for de berørte medarbejdere, samarbejdsudvalgene og de fagforeninger, der repræsenterer medarbejdernes interesser. En konkursramt/insolvent virksomhed kan skylde eksterne kreditorer som f.eks. finansielle institutioner (f.eks. banker), leverandører og udlejere m.fl. hel eller delvis betaling for udestående gæld. Samtidig kan virksomheden som arbejdsgiver have intern gæld til medarbejderne, hvis de ikke har betalt dele af eller hele den løn, de skylder medarbejderne. Da de forskellige kreditorer vil have krav under proceduren, er det afgørende, at arbejdstagernes krav beskyttes.
- I tilfælde af **arbejdsgiverens insolvens** bør arbejdstagerne og de organer, der repræsenterer dem, være opmærksomme på **direktiv 2008/94/EF** om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens.
- Direktivet fastsætter **minimumsstandarder** for **arbejdstageres krav** mod arbejdsgivere **,** der er insolvente. Medlemsstaterne skal udpege en **garantiinstitution**, som skal overtage de udestående lønkrav, og de skal fastsætte detaljerede regler for, hvordan garantiinstitutionen skal fungere (klik her for at få mere at vide).
- Det er også vigtigt at vide, at for at sikre **ligebehandling af alle arbejdstagere** må medlemsstaterne ikke fastsætte en minimumsvarighed for arbejdskontrakten eller udelukke tidsbegrænsede kontrakter eller vikarer.
- Hvad angår **inddragelse af offentlige myndigheder**, vil der i nogle tilfælde af konkurs/insolvens blive udpeget en insolvensbehandler/præventiv rekonstruktør som tredjepart (generelt en administrator eller en likvidator).
- Insolvensen kan vedrøre koncernen som helhed, men den kan også kun omfatte visse juridiske enheder, der tilhører den kontrollerende virksomhed. Denne overvejelse er særlig vigtig for EWC/SE WC, da betingelserne for deres funktion ikke vil blive påvirket på samme måde.

- Konkurser kan indebære **kollektive afskedigelser, lukninger** eller i nogle tilfælde en **overtagelse**.

Din mission er at...

- Forudse konkurs/insolvens i din virksomhed ved at identificere tegn på virksomhedskriser. Prøv at observere den økonomiske og finansielle situation og den fremtidige udvikling i virksomheden eller koncernen. Brug fagforeningsressourcer og information om emnet på europæisk og nationalt niveau.
- Indsaml alle oplysninger, der hjælper med at forstå de økonomiske aspekter af konkursen, men også mulige "skjulte" motiver hos ledelsen.
- Når en insolvensprocedure er sat i gang, er det også din rolle at:
  - Sikre, at arbejdstagerne er beskyttet med hensyn til kontinuiteten i deres ansættelseskontrakter.
  - Sikre, at betingelserne for, om virksomheder kan fortsætte med at fungere under insolvens, er acceptable for arbejdstagerne.
  - Sikre, at arbejdstagernes krav på f.eks. løn og vederlag respekteres.
- Tjek også implementeringen i din nationale lovgivning af direktiv 2002/74/EF om ændring af Rådets direktiv 80/987/EØF om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens: Medlemsstaterne kan f.eks. bestemme, at direktivet ikke gælder for supplerende firmapensionsordninger. De har også mulighed for at begrænse garantiinstitutionens ansvar med hensyn til beløb og tid. De skal dog dække mindst tre måneder af arbejdskontrakten forud for insolvensdatoen - denne minimumsperiode kan være en del af en referenceperiode med en minimumsvarighed på seks måneder.

Transnational Restructuring Navigator

Tidslinje-matrix

Ledelsens forpligtelser

Europæiske samarbejdsudvalg SE-samarbejdsudvalg

- Hvis rygterne er sande, og der er en insolvensprocedure i gang, som kan være af betydning for den europæiske arbejdsstyrke med hensyn til dens potentielle effekt, har den centrale ledelse pligt til at informere EWC eller SE WC så hurtigt som muligt (se den planlagte beslutning).

Repræsentation af lokale arbejdere

- Hvis rygterne er velunderbyggede, og der er planlagt en procedure, er den lokale ledelse forpligtet til at informere de lokale repræsentanter så hurtigt som muligt (se den planlagte beslutning). Hvis mere end ét land er berørt, skal sådanne oplysninger koordineres og gives inden for samme tidsramme. Dette vedrører især virkningerne af konkurs-/insolvensproceduren på de berørte lande og lokaliteter.

Medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen

- Hvis rygtet er velbegrundet, bør ledelsen informere bestyrelsesmedlemmerne om insolvensproceduren og dens årsager samt om eventuelle planer, der påvirker arbejdsstyrken, i en meget tidlig fase.

Arbejdernes rettigheder og handlinger

Europæiske samarbejdsudvalg SE-samarbejdsudvalg

- Så snart rygterne ser ud til at have en vis substans, bør medlemmerne af EWC/SE WC konfrontere ledelsen med de oplysninger, de allerede har fået, og bede om yderligere detaljer, herunder - når det er relevant - de formelle oplysninger og forberedelser til høring af EWC/SE WC. Dette kan gøres på et almindeligt møde eller via deres udvalg, sekretær, formand eller anden talsmand mellem møderne.
- Tag kontakt til din fagforeningskoordinator og din europæiske fagforeningssammenslutning for at sikre fuld information fra alle berørte fagforeninger og begynde at forberede en fælles fagforeningsreaktion.

Repræsentation af lokale arbejdere

- Så snart rygterne ser ud til at have en vis substans, bør de lokale arbejdstagerrepræsentanter konfrontere ledelsen med de oplysninger, de allerede har fået, og bede om yderligere detaljer, herunder - når det er relevant - de formelle oplysninger og forberedelser til høring. Dette kan gøres på de regelmæssige møder i de lokale repræsentative organer eller via deres sekretær, formand eller anden talsmand mellem møderne. Det kan også gøres af individuelle tillidsrepræsentanter eller EWC/SE WC-

medlemmer, der repræsenterer det pågældende land.

- Alle oplysninger, der indhentes på lokalt niveau, bør systematisk deles med EWC/SE WC-medlemmerne i de andre lande.

Medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen

- Medarbejderrepræsentanter har adgang til privilegerede oplysninger, ligesom bestyrelsen har adgang til de samme oplysninger som andre aktionærrepræsentanter og i et vist omfang bør være bekendt med virksomhedens økonomiske situation. Hvis der går rygter om en mulig insolvenssag, der påvirker virksomheden, og den endnu ikke er blevet kommunikeret til bestyrelsen, kan spørgsmålet tages op på det næste møde. Hvis sådanne oplysninger allerede er blevet delt med bestyrelsen, kan der sendes signaler til EWC, lokale medarbejderrepræsentanter og/eller fagforeningsrepræsentanter om, at en sådan omstrukturering faktisk er under forberedelse.

Faglig aktion

Europæiske samarbejdsudvalg SE-samarbejdsudvalg

- Kontakt den respektive ETUF: Tjek og følg ETUF's eksisterende adfærdskodeks/politik, der gælder i tilfælde af insolvensprocedure, og/eller enhver eksisterende tværnational rammeaftale eller lignende virksomhedsspecifikt dokument.
- Indsaml oplysninger om de årsager, der kan udløse insolvensproceduren: Er det en pengestrømsinsolvens (virksomheden har ikke penge til at betale, men har aktiver) eller en balanceinsolvens (aktiverne er ikke nok til at dække gælden). Sidstnævnte kan have de værste konsekvenser, da det kan føre til afvikling af virksomheden.
- EWC-koordinatorer bør arbejde tæt sammen med ETUF og EWC-medlemmer i de berørte lande.

Repræsentation af lokale arbejdere

- Rygter kan være velbegrundede eller ej: Det kan være nødvendigt med indledende samtaler med de berørte arbejdstagere. Arbejdstagerrepræsentanter kan også tjekke offentlige oplysninger på internettet (pressen, virksomhedens hjemmeside, ...).

Medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen

- I nogle tilfælde kan fagforeningsrepræsentanter have et mandat i virksomhedens bestyrelse. Hvis det ikke er tilfældet, er det vigtigt med en tæt kontakt til de medarbejderrepræsentanter, der sidder i bestyrelsen. På den måde kan rygter hurtigt verificeres, og hvis de bekræftes, kan man forberede yderligere skridt (se de følgende afsnit i tidslinjen).

Transnational Restructuring Navigator

De offentlige myndigheders rolle

Europæiske samarbejdsudvalg SE-samarbejdsudvalg

- De offentlige myndigheder spiller ingen rolle i denne fase. Du kan dog informere dig selv om den potentielt gældende nationale lovgivning, og hvilken domstol der kan have kompetence til at indlede insolvenssagen. Sagen bør føres ved domstolene i den medlemsstat, hvor skyldnerens hovedinteresser er koncentreret.

Repræsentation af lokale arbejdere

- De offentlige myndigheder spiller ingen rolle i denne fase. Du kan dog orientere dig om den nationale lovgivning og de forskellige trin i en insolvensprocedure i dit land.

Medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen

- I tilfælde af betydelige konsekvenser for den lokale arbejdsstyrke, som det ofte er tilfældet i forbindelse med insolvensprocedurer, kan medarbejderrepræsentanter i bestyrelsen være parate til at bede ledelsen om at informere de offentlige myndigheder.

Further reading and resources

KONKURS

Directive 2008/94/EC on the protection of workers in the event of the insolvency of their employer

Kategori: Juridisk

Sprog: Engelsk

KONKURS

Strengthening workers' voices in cases of insolvencies: guidelines and recommendations "more Democracy at work still needed" Elaborated by Syndex Europe, PCG-Project Consult GmbH and GLTPS.

Organisation(er): ETUC

Kategori: Unionens guider

Sprog: Engelsk

Transnational Restructuring Navigator